

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

REJTŐ JENŐ

AZ ELLOPOTT SZÁZAD

LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2014
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5433-11-5 (online)
MEK-12735

ELSŐ FEJEZET.

A welszi herceg már négy napja nem ment ki a kapun, mert rongyos volt a nadrágja. Nem a jó megjelenés szabályait becsülte ennyire, hanem inkább attól tartott, hogy a káplár, akitől nagyon félt, kihallgatásra küldi és két hét cellulé-büntetésre terjeszti fel. Őfensége nem szerte a magánzárkát, különösen a százlábuak kevésbé vonzó társasága miatt.

Furcsa és igazságtalan a helyzet itt a légióban.

A welszi herceg polgári életében szakács volt egy luxusgőzösön, Port Said és Batavia között. Egy alkalommal állítólag olyan csirkeragout főzött a welszinek, hogy ez elkérte a receptjét és tíz percig beszélgetett vele. Hogy mi igaz a históriából, azt a légionisták nem tudhatták, de miután a szakács az izgalmas történetet minden kimenőnapon elmondta a kocsmában, elnevezték welszi hercegnek és a név rajta maradt.

Őfensége most elharapta a cérnát, mert már varrt is közben és körülnézett. Wieland, a zenebohóc pőrén feküdt a földön, mert azt hitte, hogy a beton kevésbé meleg. Legyek zsongtak a bagó- és hagymaszagú szobában. Mennyi légy... Kroll, aki egyszerűen csak fuvarosnak vallja magát, ha ugyan beszél, mert ezt ritkán teszi és olyankor is csak egytagú szavakat felel a kérdésre, Kroll, mint mindig, hanyatt fekszik az ágyán nyitott szemmel, nem olvas, nem alszik, csak néz... Az ördög tudja mit...

A sarokban Vligny olvas. Mindig olvas. Vagy sóhajt. Vlignyről kiderült, hogy lefokozott tiszt. Ő nem mondja. De kiderült. Két napja. Azóta ő a szenzáció. Az irnok mesélte, mert kihallgatott egy beszélgetést. Valami magasrangú tiszt járt itt a kapitánynál és azt mondta, hogy van a helyőrségben egy lefokozott francia tiszt a legények között. Többet nem mondhat. Ezt sem hivatalosan. És a felettesekre bizza, hogy felismerjék ennyi baka között azt, aki igazi tiszt volt. Nem kér semmit a számára, csak valamivel jobb bánásmódot... Nyomban tudta a kapitány is, a hadnagy is, hogy ez csak Vligny lehet.

Most új ember lép a szobába. Délben érkezett Saidából, az utánpótlással. Hudniczka, egy angolos, rókaképű, szikár katona vezeti. Ha lehet, barátsággal fogadják az ujoncot. Ők itt már tudják, hogy mi vár szegényre ebben az istenverte Timbuktuban...

Napbarnított, kis hetykebajuszú legény az új katona. Ferdevágású mandulaszeme vidáman, okosan csillog. Vastagnyakú, kissé zömök, de jó alakú fiú. Gazdálkodónak, civilbe öltözött csendőrtiszthelyettesnek látszik. Megpödrí keskeny, angolos kis bajuszát, összecsapja a bokáját és azt mondja:

- Jónapot.

Senki sem köszönt vissza, ami megfelelt a légióban a bevett társaságbeli formaságoknak.

- Azt mondta a tizedes, hogy ott lesz a helye - mutatott Hudniczka az egyik ágyra.

- És kicsoda az, aki sáros bakancsokkal fekszik a helyemen?

- Landondery, a gengszter. Kíméli az ágyát, ezért nappal a máséba fekszik. Eleinte szóltak neki érte, de ezeket félholtra verte, most inkább eltűrük.

- Érdekes – felelte a barnaképű és mandulavágású szemével egy laposat pislantott az ágy felé, azután ismét meghuzogatta a bajuszát, mintha sürgetné a növéiben.

Odament az ágyához és megrázta az alvó gengsztert a vállánál.

- Hé! Rabló úr!... Menjen le az ágyamról.

A gengszter felemelkedett. Álmos, dühös szemekkel nézett a jövevényre, kitolta a mellét, hogy roppant vállalai csak úgy feszültek.

- Mit akar itt?... Menjen a fenébe!

- Nem hinném. Ez az én ágyam. Legyen szíves és hagyjon lepihenni.

A gengszter megragadta a barnaképű fiú torkát, de nyomban elengedte, mert egészen hirtelen egy akkora pofont kapott, hogy a szomszéd ágyon keresztül, hanyatthomlok zuhant a földre és úgy érezte, hogy a mennyezet szakadt rá. Szédelegve állt fel.

- Ugyanis - mondta csendesen a barnaképű, miközben egyengette a lenyomott ágytakarót, - a fekhelyemre kissé kényes vagyok. Nevem Péter Bronc, gascognei vagyok.

Valaki a szoba másik oldaláról kissé késve, de annál őszintébb nyájassággal, visszaköszönt:

- Jónapot.

*

Abban valamennyien megegyeztek, hogy a pofon hibátlan, sőt ideális volt a maga nemében, Landondery, a gengszter később maga is beleszólt a társalgásba és úgy emlékezett, hogy ezzel egyenrangú pofont csak egy cirkuszi erőművésztől kapott, néhány év előtt egy szabadtéri előadáson. Kroll nem szólt semmit. Öregedő ember volt, szokatlanul nagyfejű. Duzzadt, de apró orra, mint valami paradicsom feküdt az arca közepén. Vastag alakja igazolta, amit egykori foglalkozásának vallott, hogy: fuvaros. Ritkán mondott többet egyetlen szónál, azt is csak akkor, ha kérdezték. Biribi, az orvos, akit általában tiszteltek, mert tudós ember még a légió szedett-vedett népsége között is ritka, azt állította Krollnak erről a feltűnő hallgatagságáról, hogy fuvarosok között általános idegállapot a melankólia.

Most egy szeplősképű, hirtelenszőke fiatalember jött be, hangosan füttyörészve. Igen rendetlen katonának látszott. Nyitott zubbonyát hamuval szórta be dohányzás közben és világos haja a homlokára lógott. Henry Dauville, közlegény. Népszerű tagja volt a garnizonnak. Mindig füttyült, énekelt, hangoskodott, harsányan nevetett és hátbavágta azt, aki valami tréfát mesélt. Felugrik most is a bolond, lábbal az ágyra, hogy levegye a polcról a derékszíjját és miközben felcsatolja, teleharsogja a szobát hülyeséggel:

- Gyerekek! Elsőrangú italt fedeztem fel az arab negyedben. Valami növényből erjesztett pálinka és négy nő citerázik hozzá! Csodás ital, csodás nők... Hoppla! - Ezt a sapkájának kiáltotta, miután feldobta, hogy kétszer átfordult a levegőben és úgy állt alája, hogy a fejére esett.

- Soup! - kiáltotta be az örvezető. Cihelődtek vacsorázni. Az altiszt szétnézett, azután csendesen odaszólt De Vlignynek: - Önnek mától kezdve egyes koszt jár.

- Köszönöm - felelte a leleplezett degradált főhadnagy.

Egyes kosztot lábadozó betegek kaptak. Nagy kedvezménynek számított ez. Szobatársai is tudatában voltak annak, hogy Vligny nem közönséges katona. Tisztelettel utat nyitottak a finomarcú, szomorú embernek: lefokozott francia tiszt!

A szeplősképű is leugrott az ágyról. Mindenki ment vacsorázni, hamar kiürült a szoba. De mielőtt kilépett volna, észrevette, hogy egy távoli ágyról felkel valaki. Pedig azt hitte, hogy csak ő van már a szobában. A barnaképű gascognei legény volt. Lassan előrejön. Amikor a szeplős meglátja, először visszahököl, azután mozdulatlanul áll, képtelen szólalni. Megdöbbenve nézi. A barnaképű összezsapja a bokáját:

- Alázatosan jelentkezem, főhadnagy úr...

- Péter! - dadogta ámultan, - hogy a csodába kerülsz ide?... Megbolondultál? Otthagytad a kék huszárokat?!

- Őszintén megmondom: magát kerestem, főhadnagy úr...

- Ne mondd mégegyszer, hogy főhadnagy! Nem szeretem az egyes kosztot. Tejbekását, meg ilyeneket...

- Megtudtam, hogy a légióba jött és gondoltam, a hűség se kutya, hát lemondtam a közlegényi rangomról. A tábori lapján láttam, hogy itt az állomása, mert tisztelt édesanyjánál érdeklődtem, ott láttam a lapját. Aztán jelentkeztem a légióba. Kétszáz frankkal elértem, hogy ide irányítsanak Oranból.

A volt főhadnagy furcsán csillogó szemmel nézte a barnaképű gascognei fiút...

- Nagy bolond vagy te, Péter...

- Az vagyok, főhadnagy úr...

- Nem vagyok főhadnagy. Engem lefokoztak.

- Az nem én voltam... Levághatják egy főhadnagyról, amit az ezredszabó a gallérra varr, de az igazi tiszt lelkéről a rozettát meg a láthatatlan színarany csillagokat ember nem távolíthatja el... mert nem is ő tette oda.

Hallgattak. A hirtelenszöke, nagy, csontos ember, keserves, meredt komolysággal nézett a barna fiúra és az arcán néhány ránc vonódott össze, mintha nap sütne a szemébe. Pedig nem is volt nap. Azután kinyújtotta a legény felé mindkét hatalmas kezét és kissé rekedt, halk hangon mondta:

- Jó... pofa vagy te, Péter!...

MÁSODIK FEJEZET.

A volt főhadnagy mint közlegény szolgált a légióban Henry Dauville néven. Senki sem hitte volna, hogy Henry Lacroix-t valaha megfosztják a rangjától és kizárják a hadseregből. Kissé hanyag, de kiváló tiszt volt. A kék huszárokhoz csak legjobban véleményezett kadét kerülhet be tisztnek. Keményebb a szolgálat, szigorúbb a fegyelem és mégis dicsőség ide bejutni, ahol még a közlegényt is a javából válogatják. Lacroix egy év múlva, mint hadnagy, négyhónapos szolgálatra Tunisba került a szpáhikhoz. Itt is megállta a helyét, vaseségységével. Örökös vidámsága a legnagyobb hőségben, a legfárasztóbb sivatagi felderítő szolgálat közben sem hagyta cserben. A parancsnoka Bourdier ezredes volt, régi keménykötésű katona, aki különösen a párisi próbaszolgálatos ifjakat nézte le előítélettel, de ez egyszer sikerült valakinek közel férkőzni a szívéhez. Talán mert Lacroix erősebb, vidámabb ember volt, vagy mert szívesen üldögélt a legénység tábortüzénél. Ki tudja, hogy mivel lehet egy vén katona ötvenfokos hőségekben megaszalt kaszárnyarideg szívét megnyerni? Annyi bizonyos, hogy az ezredes nem nyugodott, amíg Lacroix soronkívül főhadnagy nem lett. Bevezette a családja körébe és a kormányzóság estélyeire, végül pedig, amikor látta, hogy a lánya is átveszi az atyai elfogultságot Lacroix-al szemben, nem ellenezte, hogy a fiatalok között mélyebb vonzalom fejlődjék. Daisynek akkoriban három tiszt udvarolt. Hiron hadnagy, Lorien főhadnagy és Lacroix. Hironnal együtt jártak valamikor Saint-Cyrbe és már kamasz korukban megfogadták Lacroix-zal, hogy asszonyhistória sohase ronthatja el a barátságukat.

Így azután csak Lorien küzdött a leány szemmeláthatóan növekvő rokonszenve ellen, amellyel Lacroix-t kitüntette. Lorien, aki ezredével Tuniszban állomásozott két éve, régebben foglalkozott Daisyvel, mint próbaszolgálatos tisztcske. De mit számít az elsőség nőknél, ha szerelemről van szó? Lacroix könnyen győzött.

A főhadnagy és az ezredes leánya nem mindennapi szerelemmel bolondultak egymásért. Már az eljegyzés napját is kitűzték, amikor megindult a tragédia, amely annyi fiatal élet szándékát keresztülhúzta.

Délkelet-Afrikának egy jóformán ismeretlen pontján, közel az egyiptomi határhoz, eltűnt egy angol vadász, aki oroszlanokért utazott a távoli Szaharába. Bizonyos Emerson. Ennek egy befolyásos barátja élt Tunisban, a gazdag dr. Vermier, aki valamikor ügyvéd volt, később bankár lett. Vermier doktor rábirta a katonai hatóságokat, hogy őrzőjáratot küldjenek a távoli vidékre és megkíséreljék Emerson felkutatását.

Vermier bankár idős ősz úr volt, jóságos, finom ember, köztudomású volt róla, hogy mindenkin szívesen segít, aki csak hozzáfordul. Lorien főhadnagyot állítólag már régen nagy baj érte volna, ha szorongató adósságait Vermier dr. nem rendezi néhányszor. De szerette a bankembert a szultán, a katonai parancsnok is és általában mindenki. Mikor Vermier barátja, az angol Emerson oroszlanvadászataról hat hét múltán sem tért vissza Délkelet-Afrikából, Vermiernek sikerült elérni, hogy a katonai hatóságok megmozduljanak és erre, a számukra kényes, jóformán ismeretlen helyre egy felderítő osztagot küldjenek Hiron hadnagy vezetésével.

Lacroix-t nyugtalanította Hiron küldetése. Nem sok tréfát hallottak tőle, miután a hadnagy útnak indult. De még valaki volt a kék huszároknál, aki szomorú lett a veszélyes küldetés miatt: a két tiszt közös legénye, Péter Bronc.

*

Amikor a két tisztet áthelyezték a szpáhikhoz, Péter számára is kijárták, hogy velük mehessen. Mit is kezdtek volna nélküle? Péter Tunisban úgy megállta a helyét, mint ha már réges-régen itt élne. Elég hamar elsajátította az arab szót és rövidesen anyanyelvükön csapta be a helybeli kereskedőket.

Szomorúan álltak, tiszt és kutyamosó, amikor Hiron kardja a magasba villant és a kis csapat kifordult a kaszárnya udvaráról. Azután egyre szomorúbbak lettek, ahogy múlt az idő és semmi hír. Öt hét múltán nyilvánvaló lett, hogy az őrjárattal valami baj történt. És most már Bourdier ezredest küldték ki egy teljes századdal, hogy a Szahara délkeleti részét felderítse. Az eltűnt Hirontól Kufra oázisból jött az utolsó rádiójelentés. „Csapatommal az egyiptomi határhoz közel, délkeleti irányban haladva a távolban oázist, vagy arab települést láttam. Visszatértem ismét Kufrába, hogy megfelelő víz és élelemkészlettel lássam el magamat. Elindulok, hogy földerítsem a kérdéses helyet. A katonai térképen az említett irányban csak sivatag van jelölve. Hiron hadnagy.”

Bourdier ezredes, a kitűnően felszerelt századdal, erőltetett iramban a Kufra oázisig ment. Innen tovább haladtak az egyiptomi határ felé, délkeleti irányba. Négy nap múlva Lacroix azt mondta az ezredesnek, hogy szerinte eltértek a helyes irányból, két fokkal dél felé.

Péter ugyanis az egyik esten, vacsora után félrehívta Lacroix-t és az égre mutatott:

- Úgy hiszem, főhadnagy úr, az a fényes csillag eddig jobbra volt tőlünk, most meg éppen előttünk ragyog.

A főhadnagy felnézett. Az Antares volt a csillag. Csakugyan eltértek. Bement Lorien sátrába.

- Kérlek, azt hiszem rossz irányban járunk... Az Antares most éppen előttünk van, pedig ha délkelet felé mennénk, akkor jobbra látnánk.

- Jó irányba megyünk. Összetéveszted az Antarest a Spica-val. Épp olyan fényes. Az most is jobbkéz felé esik.

Lacroix nem nyugodott bele a magyarázatba. Az ezredessel is beszélt. Ez megnézte a térképet, az eget, beszélt a másik tiszttel is és azt mondta, hogy Lorientnek igaza van. Egy hét múlva az ezredes visszafordulást vezényelt.

- Megtámadták és elhurcolták őket. Mást nem hihetek. Erre nincs oázis és messzebb nem mehettek Kufrától a készletükkel.

- És amit Hiron látott? - kérdezte Lacroix.

- Szegény. Valami hatalmas homokhegy árnyéka megtévesztette. Reménytelen a további kutatás. Visszafordulunk.

Lacroix engedélyt kért az ezredestől, hogy néhány emberrel járőrbe menjen abban az irányban, amely véleménye szerint a helyes volt.

- Azt hiszed - mondta kissé ingerülten az ezredes, - hogy jobban értesz a sivatagi felderítéshez, mint én? Nem is szólva Lorientről, aki már két éve Afrikában teljesít szolgálatot?

- Bocsáss meg, ezredes úr, ha ostobaság, amit kérek, de Hiron a legjobb barátom volt.

- Nem szeretem - felelte az ezredes röviden, - ha a tisztjeim érzélgősek. Hiron hadnagyot én is nagyon szerettem és felkutatására mindent megtettünk, ami emberileg lehetséges. Az irány állandóan délkeleti volt. Nincs értelme céltalan patruzásnak!

Ezzel véget ért a kihallgatás. Lacroix még aznap megszökött a csapattól és abba az irányba nyargalt, amely szerinte délkeleti. Lorien főhadnagy akkor fogta el az üldözésére küldött őrjárattal, amikor egy hatalmas homokhegyről jött le éppen.

- Főhadnagy! A kardját!

Lacroix szó nélkül átadta a kardját. Azután azt mondta:

- Semmiképpen sem menti a cselekedetemet, de közlöm veled, hogy erre kellett volna mennünk és messzelátómon én is észrevettem azt az oázist, amit Hiron említett.

Lorien felment a dombra és nemsokára ismét visszatért.

- Ott egy hatalmas homokhegy árnya van.

- Kizárt dolog. Pálmák is látszottak. Hiron ott járt! Tudom!

- Elég! Ön tapasztalatlan katona. Ott nincs semmi. Előre!

A haditörvényszék tárgyilagosan kitért Lacroix védekezésére. Corot tábornok, a hadbíróság elnöke figyelmesen végighallgatta, amit a főhadnagy mondott. Egy térkép feküdt közöttük.

- Ön azt állítja, hogy itt, ahol a térképen csak a Szahara van jelölve, valami oázisfélét látott?

- Igen. Ugyanezt jelentette Hiron. Lorien főhadnagy még egy dombra is felment, ahonnan látni kellett a helyet.

- A vádlott beszéljen katonához méltó nyíltsággal! - állt fel az ügyész. - Azt állítja, hogy az ezredes, illetve a főhadnagy felületesen és gondatlanul járt el?

- A vádlott megtagadhatja a választ, ha nem akar a kérdésre felelni - szólt közbe gyorsan Corot.

- De akarok! - kiáltotta szenvedélyesen Lacroix. – Állítom, hogy a Szahara legdélekeletibb pontján, Egyiptom határa közelében oázis van, állítom továbbá, hogy az ezredes és Lorien főhadnagy tévedtek és nem derítették fel az út célját.

Lacroix főhadnagyot degradálták és kutasították a hadseregből. Letépték a rangjelzését, levágták a gombjait, eltörték a kardját. Az üres hüvely, a nyitott zubbony, a csúffá tett sapka volt csak rajta és ott állt a teljes létszámban kivonult helyőrség falanxának közepén.

Az ezredes leányával természetesen nem találkozhatott többé és tudta, hogy nem is lenne helyes, ha keresné az alkalmat erre. Péter Bronccal kezetszorított, megbizta, hogy adja el minden holmiját és juttassa el a pénzt édesanyjának. Péter nem vigasztalta és nem hozakodott elő a véleményével. Csendes volt és komoly. Nem lehetett tudni, mit gondol.

Vermier dr. volt az egyetlen ember, aki felkereste lefokozása után Lacroix-t.

- Nem értem az esetet fiam... de szeretném, ha a jövőben belevonna terveibe. Új életet kell kezdenie...

- Köszönöm. Hiron felkutatását tűztem ki céloomul.

- Azt ajánlom, menjen Párisba és bizza magát az én összeköttetésemre. Hogy akarja egymagában, pénz és kísérek nélkül elérni a Szahara távoli, ismeretlen részét? Maga gyarmati katona, nem kalandvágó naiv kisdíák. Jól tudja mit jelent a Szaharában közlekedni!... Itt senki sem hős s vakmerő, ha felszerelés és expedíció nem áll mögötte.

- Ezt mind tudom és eszemágában sincs nekivágni a sivatagnak egyedül. De mégis ez a céloom, legfeljebb nem érem el. Talán sikerül a légióval arravetődnöm, vagy pénzhez jutok valahogy, de mindenképpen megmaradok a kitűzött életcél mellett: biztosat tudni Hironról!

És másnap beállt a légióba Henry Dauville néven.

*

Timbuktu, a piszkos, dohos, lármás, tarka bennszülött-város, ahol a nap minden órájában karavánok érkeznek, vagy indulnak, a szúnyogok és a legyek tömegével, a világ legsivárabb környezete.

Zsibongás, zaj, por, bögés, karattyolás, bódító tompa izzásába merül a két ember, amint szótlánul bandukolnak.

- Édesanyám hogy van? - kérdezte végre Lacroix.

- Csak egyszer voltam nála, a tábori lap miatt, mielőtt beálltam a légióba, hogy tudjam, melyik századhoz panamázzam magam. Tisztelt édesanyja bizik és remél, mert hiszi az Istent, és tudja, hogy nem hagyja el az igaz embert.

Lacroix hallgatott. Fáradt tevék poroszkáltak az úton.

- Igen - mondta Péter, mintha felelne. - Vele is találkoztam. Szomorú, visszavonult, nincs semmiféle társasága.

- Kiről beszélsz? - ütötte fel a fejét élénken.

- Hát nem azt kérdezte, hogy az ezredes úr lánya mit csinál?

Lacroix sóhajtott.

- Épp olyan szemtelen vagy Péter, mint azelőtt.

- Az én koromban már nem változik az ember...

A vásártér kútjánál Vligny üldögélt a kőmedence peremén, szokása szerint egyedül. Három kóbor kutyával barátkozott. Bolondja volt a kutyáknak. Könnybelábadt a szeme, ha meglátott egyet. Zsoldjáért nem vörösbort, hanem olcsó, főtt húsokat vásárolt és elosztogatta a piszkos, kiéhezett kutyák között. A légióban csak annyit tudtak róla, hogy valamikor sokat foglalkozott ebekkel. Gyengéd, lelkének úri passziója volt. Finom, szomorú arcán barátságos mosoly suhant át, amikor meglátta a két légionáriust. Tisztelgett.

Lacroix nagy lélekzettel próbált könnyíteni a szorongásán. Ez a püffedt, idegőrlően egyhangú, párásan izzó, torkára csavarodó környezet, ma végre áttörte fiatalsággal impregnált jókedvét. Megállt a Nigger partján és anélkül, hogy tudná, mit tesz, egy követ dobott a sziklás mederben rohanó, örvényes, mocskos folyóba. A túlsó parton állt az őserdő. Az elapadt víz iszapos nyomán krokodilok siklottak esetlen vergődéssel. Vigyorgó, nagy, lapos fejük jobbra-balra lengett, a földet tapintva.

- Azután - mondta Péter, - elintézzük a dolgunkat is.

- Mit, te...

- Hogy utána nézünk Hiron hadnagy úrnak is végre. Vagy nem azért vagyunk itt?

- Hogy a csodába? A Szahara túlsó felén, felfegyverezett vad beduinokat kell megtalálni. Száz jól felszerelt emberrel esetleg megkísérelhetnénk...

- Hát - felelte tünődve és vállatvont, - majd szerzünk valahol száz jól felszerelt embert. Ezen nem múlhat.

Lacroix ijedten nézett rá. Tisztában volt azzal, hogy a gascognei mire képes, ha ilyen szeliden elmélkedik.

- Te megőrültél...

- Tessék idehallgatni. Azelőtt is mindig úgy volt, hogy szidtak engem a hadnagy urak, de utólag elismerték a zsenimet. Hát most is ezt kérem. Szerzek száz embert, meg felszerelést és maga vezeti őket.

- Ostobaságokat beszélsz. Gyere, igyunk valamit.

Gömbölyű, bádognakulós, vályogépület előtt álltak meg. Csontvázsovány, vén néger tevényeret javított az ajtóban.

Beléptek a kávémérésbe. Tömve volt katonákkal, bennszülöttekkel, kockáztak, kártyáztak, néhány nő citerát nyekergetett a földön kuporodva. A közepéről lefüggő ámpolna piszkos üvegházából egy füstölgő kanóc külön petróleumszaggal járult hozzá a vastag, mosogatóvízszerű légkörhöz.

- Pardon... - mondta gyorsan Péter - ott egy ismerősöm van.

Valahol, egy asztalkörüli embermasszában fedezte fel az ismerősét, egy sápadt képű civilt és máris megindult feléje.

Lacroix nem birta a zsongást. Felhajtott egy kis pálinkát és kísétált ismét a Niggerhez, ámbár a párák fényudvarába burkolódzó parti lámpák hatalmas moszkítókülönítményeket vonzanak ilyenkor a túlparti erdő felől... Nagyon sokáig állt így. Mélységes este lett.

Visszabandukolt a kaszárnyába. A kantinban csodálkozva látta, hogy Péter törökülésben kuporodik egy asztalon, füle mellé aranyvégű cigarettát tűzött és kellemes, mély baritonján énekel. A katonák áhítatosan ülnek körülötte. Wieland okarinán kíséri és a welszi herceg olykor halkán tercel. Délelőtt érkezett, de már igen népszerű volt.

Amikor meglátta Lacroix-t, átugrott a hallgatóság felett és félrevonta hajdani gazdáját.

- Meglesz a száz ember - mondta csillogó szemmel és régi tapasztalatok alapján Lacroix hátán végigfutott a hideg.

- Figyelmeztetek, ha kirabolsz valakit...

- Hát én rabolni szoktam? - kérdezte indignálódva.

- Csakis.

- Igen? Érdekes... De ha maga mondja, akkor lehetséges... Szóval pillanatnyilag nincs rablás az ügyben. Száz ember lesz olyan felszereléssel...

- Figyelmeztetek, ha lopni merészsélsz...

- Hogy képzeled?! Az ismerősöm révén hozzájutunk mindenhez. Ő a pénzemberem! Elmondtam neki, mire van szükségünk és ő hajlandó segíteni rajtunk.

Egy ugrással visszaült énekelni. Lacroix súlyos aggodalommal a szívében tért nyugovóra. Hajnalig lidércnyomása volt. Arról álmodott, hogy Péter Bronc egy pénzembert talált.

*

Másnap délután a gascognei lelkesen ujságolta:

- Minden rendben van! Holnapután összehozom az egészséget.

- Azonnal mondd el, hogy mit forgatsz a fejedben.

- Társulatot szervezek, hogy utána menjünk Hiron hadnagy úrnak. Maga elvezet minket azon az úton, amit a hadbírótság előtt megjelölt a térképen.

Lacroix gondolkozott.

- Ha szerzel száz embert felszereléssel, akkor vállalom, hogy elvezetem őket arra a helyre, amelyet Hiron jelölt meg Kufrából. De ehhez sok pénz kell.

- Ez az én reszortom. Lesz megfelelő csapat és felszerelés. Tessék már hinni nekem. Hát szoktam én hazudni?

- De mennyit.

- Rendben van. És ha így lesz, ahogy mondja? Ha száz jól felszerelt ember, mindhalálig hajlandó követni magát, mint egyszerű katonát, akitől nem várhatnak mást, mint hogy vezesse őket? Ha szerzek ilyen híveket?

- Akkor itt a kezem: az élükre állok. De jelenlétemben előttük és az ő nevükben is, elismételed, amit az imént ígértél.

- Esküszöm, főhadnagy úr, hogy így lesz. Nekem csak az az egyetlen feltételem van, hogy addig is, amíg átveszi a vezetést, én szervezek és megteszi, amire kérem, minden kérdéskódás nélkül. A pénzember ehhez köti magát.

- Parancsolj fiam. Szervezzetek, rendelkezetek, te meg a pénzembered és én engedelmeskedni fogok a jó ügy érdekében.

- A többi az már csak elvi kérdés, vagy ahogy mondani szokták: tisztára technika. Elmagyarázta a pénzember, hogy a legközelebbi vasúti megálló a Nigger vonalon: Gao. Közel van ide. Holnap délre kényelmesen ott lehet. Mint légionárius nem nagyon mutatkozhat a helységben. Erre való egy használaton kívül helyezett raktárépület, amelyben feljött a talajvíz. Ezért félig bedőlten üresen van ott. A pályaudvar peronjától jobbra áll és rozsdás tetejéről ismerhet rá. Ebbe belemegy a főhadnagy úr. Nem háborgatja az ócska bódében senki. Itt megbujik estig. Valami uniformist fogok szerezni, csendőri, vagy pénzügyőri egyenruhát, amiben kijöhet a perronra és megkezdheti az útját.

- Rendben van. Megyek Gaoba, átöltözöm pénzügyőrnek, semmi kifogásom. De ha nem teljesíted a feltételeimet, visszafordulok. Bízom benned, mert nem hiszem, hogy katonaszökevényt csinálj belőlem, pusztán könnyelműségből.

- Azután nem árt, ha velünk jön két-három fiú, a mi garnizonunkból. Megbízható, derék katonák. A szobatársaink közül néhány. A Hudniczka labdarugó, meg welszi, a szakács, már ajánlkoztak.

- Csak nem akarsz katonákat szökésre rávenni, csábítani?

- Ezek úgyis szökni akarnak. Azután meg a száz embert vezetni is kell, ketten ezt nem bírjuk, kell néhány katonaviselt ember. Legfeljebb négyen-öten a mi szobánkból.

- Hát... - gondolkozott Lacroix, - ha tudják, hogy hová megyünk, akkor nem bánom.

- Megmondtam nekik, hogy kishijján Egyiptomig. És azt is, hogy maga vezeti őket... Majd meg tetszik látni, hogy rendes fiú vagyok.

És Lacroix elhitte. Pedig ismerte Pétert.

A garnizon felől felharsant a takarodó és futólépésben igyekeztek haza az erődbe.

HARMADIK FEJEZET.

Hajnatra elérte Gaót. Néhány ház, egy posta vagy húsz pálma és a pályaudvar. Sikerült észrevétlenül idáig jutni. Óvatosan az üres bódéhoz lopózkodott és elbujt benne. Itt aludt néhány órácskát.

Délután ébredt fel. Már sajnálta, hogy eljött. Ez a Péter nagy fantaszta. Hol a csodában szerez majd pénzt kopott külsejű ismerőse, a pénzember, egy ilyen expedícióhoz? És hogy jön ide száz emberrel? Hiszen letartóztatják őket... Mindig így volt. Péter, tiszteletteljes katonás modora mögött, voltaképpen terrorizált...

Az ajtó óvatosan nyílt. Hudniczka jött hatalmas csomaggal.

- Minden jól van - súgta a center. - Azt üzeni Bronc, hogy bízzál benne. Eszes fiú. Ideadta ezt a csomagot. Ha sötétedik, felvesszük, ami benne van. Valami vámőr vagy csendőr egyenruha lesz, mert azt üzeni, hogy mikor befut az esti vonat, mi ne törődjünk semmivel, csak lépjünk ki a Perronra, mert ha nem, akkor ittragadunk és végünk.

Sötétedett. Lacroix most már végképpen nem értette a dolgot. Itt átöltözni pénzügyőrnek és úgy tenni, mintha autóbusszal jöttek volna a vonathoz? Így két-három ember feljuthat a vonatra, de száz pénzügyőr nagyon feltűnő embercsoport.

- Öltözzünk fel - mondta Hudniczka, - hallom a jelzőcsengőt.

Kint néhány ember sietett át a Perronon. Nehéz volt itt a vak sötétben elővenni a ruhákat.

- Ez a tied... Mondta, hogy amelyiket dróttal kötötte át, az az enyém...

Csakugyan valami egyenruha volt a csomagban. De mi az ördög! Kard is van hozzá. Kár volt hinni a gascogneinek, de most már mit tehet?...

A Perronon kigyúltak a lámpák. Ez az ajtó hasadékán látszott.

- Most jön, azt hiszem - mondta Hudniczka. És távolról tompa dübörgést hallottak. A vonat befutott...

- Gyerünk - suttogta a center és kiléptek gyorsan.

Éppen beözönlöttek a Perronra a pályaudvarhoz robogó autóbussz utasai, akik a környező oázisokból érkeztek. Lacroix egy másodpercig vakon pislogott a fényben, azután látott, de nyomban meghűlt benne a vér! Végük!

Katonavonat volt. Zsúfolva légionáriusokkal. Szó sem lehet arról, hogy ide beszálljanak. Erre bizonyára Péter sem számított.

Futni már késő volt. A kocsiról a katonák leözönlének. Egy kiáltás:

- *Gardez vous!*

Megmerevedik az oszlop és... igen... valamennyien rájuk néznek... Lacroix végigpillant magán. Kis hijján elájul.

Századosi egyenruhában volt! Ezek a katonák itt neki állnak sorfalat... És most... Megőrült? Mi ez?... Péter jön!

Megáll Lacroix előtt feszes vigyázzban és harsányan jelenti:

- Alázatosan jelentem, a létszám két peloton, kilencvenhét ember. Kérjük százados urat, hogy vezessen bennünket és mi hűséggel követjük, mindhalálig.

A száz ember hallotta ezt és ellenvetés nélkül állt a helyén. Vigyázzban.

Péter teljesítette Lacroix feltételeit. Hudniczka káplári ruhában volt. Nyilván a „százados” kísérője. Az állomáson cirkáló csendőrök mereven tisztelegtek.

- Gazember... Ezért lelőlek... - mormogta Lacroix.

Péter, mintha a százados parancsot adott volna, megfordult és elordította magát:

- *A droit!*... - Egy bakancszörrenés és jobbra fordulnak. Az arcvonalból libasor lesz. - *Par fils de quatre!*

Négyes sor. Lacroix még mindég azon gondolkodik, hogy mit tegyen. Valamit tenni kell, mert ilyen szélhámosság még nem történt a köztársaság fennállása óta.

Ellopott egy századot!

A köpenicki kapitány csirketolvaj ehhez képest.

Most a csendőrök visszaszorítják a néhány beszállót és merev vigyázzban állnak, mert fel-tűnik ismét két magasrangú katona, valahonnan a háttérből, szivarozva jönnek be az állomásra. Ezek most érkezhettek az autóbusszal. Egy törzsorvos, egy főhadnagy, mögöttük szanitéc hozza az orvos táskáját és három altiszt van velük.

Lacroix elhülten áll. A főhadnagy Vligny, a törzsorvos, nagystílű katonai eleganciával és egy jogtalanul viselt, vörös tábornoki csíkkal a nadrágján: Biribi! Kroll is jön és mögötte Wieland, Landondery, a vörös Mendóza és a welszi herceg. Lacroix nem tudja, mit tegyen. Ezért tíz év jár talpig vasban! Az a legkevesebb. Leleplezni itt nem lehet Pétert, de valahogy meg kell szüntetni ezt az örült állapotot, amiről hetekig vezércikkezik majd a sajtó és vicclapokban a késő utókor is felemlíti... De mit tehet? Hiszen mindenkit beugratott ez az életveszélyes szélhámos... Most jön erre nagy peckesen és jelent.

- Alázatosan jelentem: indulhatunk.

- Idehallgass te gazember... - mormogja Lacroix és Péter tisztelegve, harsányan feleli:

- Igenis! - Azután a katonák felé fordul - *Gardez vous!*... *En avant!*... *March!*

Trombita szól és ütemes zörgéssel elindul a század, az állomás kijárata felé kanyarodva... Hangos csinnadrattával megszólal egy zenekar. A csendőrök tisztelegnek.

Gao néhány főnyi helyőrsége kiküldte gyorsan a zenekarát, amikor hallotta, hogy katonák érkeztek, akik bizonyára a Kongóhoz, vagy a Szaharába mennek... A zenekar utánakanyarodik a csapatnak és a katonai udvariasság szabályai szerint végigkíséri őket a helységen. Az altisztek elfoglalják a helyüket és amikor kiérnek az állomás elé, Péter teli torokból ordít egy szakasz műszakival. Ezek öszvéreket vezetnek le a marhavagónból, gépfegyverszerelvényt és lovakat. És három alvázon, könnyen legördíthető módon, ponyvás szekerek állnak. Az ügyes szekeresek percek alatt befogják a lovakat. Az egyik kocsi vöröskeresztes, ide nyomban felugrik a törzsorvos, a másik bizonyára élelmiszert, municiót és ilyesmit hoz. Két baka kapaszkodik fel és Mendóza „káplár”. Azután egy legény két ficánkoló lovat hoz, egyet Lacroixnak, egyet Vlignynek. Mit lehet tenni? Felszáll és a helyére lovagol, Vligny két peloton közé trappol. Ahogy végigmennek a kis helység egyetlen poros útján, sorfalat állnak báméskodva az arabok, a zenekar követi őket és vagy száz borízú hang énekel harsányan és vídáman:

„*Tin! T'auras du boudin!*
Tin! T'auras du boudin...”

NEGYEDIK FEJEZET.

A marokkói hadtestparancsnokság titokzatosan hangzó jelentést kapott. Ez valami tévedés lesz. A Fort Lamyba indított második század két pelotonja Gaonál, érthetetlen módon megszakította az útját, a katonaság kiszállt a vonatból és ismeretlen helyre masírozott.

Mi ez? A Maznirban állomásozó gyűjtőtábor egy részét áthelyezték Fort Lamyba. Timbuktuig vasúttal kellett menniök, onnan az őserdőn át, meghatározott útvonalon, a Kongómenti erődbe. Erre érthetetlen módon a század Gaóban kiszáll és távozik. Timbuktu és Gao nyomban utasítást kapott, hogy a legtüzesebb vizsgálatot indítsák meg és felderítő csapatokat küldjenek a század nyomába. A Timbuktui négyes szpáhi osztag és a szenegáli vadászrezd El Bahiramból vegye üldözőbe a századot.

Ezután történt a csoda. Megállapítást nyert, hogy a század teljes felszereléssel, rendes menettempóban északkelet felé indult a Marokkóba vezető karavánúton. Sorra megfordultak az oázisokban, mindenütt pihentek, táboroztak, takarmányt és vizet vettek fel, az ellenértéket a század hivatalos nyugtáján elismerték és továbbmentek. A szpáhik és a vadászok követték a megőrült századot, erőltetett iramban, végig az oázisokon, az Atlasz hegységig. A hegynek, megfelelő felszerelés híján, kocsikkal és szerelvényekkel, nem vághattak neki.

Nos, itt történt a fantasztikum. A Debun oázis és az Atlasz között az egész század eltűnt. Nyoma sem maradt. Az Atlasz lejtőjén élő berber törzsek esküsznek, hogy ezen a tájon két hónapja nem járt katona. A szpáhik és a vadászok tanácstalanul táboroztak. Őrjárat ment mindenfelé. Egy törzs sem látta, sem a hegyen, sem a hegy körül, sem az oázisokban. Mögöttük viszont csak egy út volt és ezen az üldözők jöttek. Az Atlaszig minden törzs szállást adott nekik, ez kétségtelen. Az oázisok népe látta őket és zabot adott el a keresett századnak. De hová mentek azután?

Ilyen még nem volt!

Az utolsó oázis és a hegység között nyomtalanul eltűnt egy század a Szaharában! Repülőgép kutatta végig az útszakaszt, a hegységet, a környéket. Semmi!

Eltűntek.

Megtörtént a lehetetlen! Kénytelenek voltak elismerni a tényt: egy század eltűnt. Nyoma veszett.

Ezalatt a század vidáman menetelt a sivatagnak egy egészen más részén. Egy pillanatra sem fordultak meg azon a tájon, ahol keresték őket, mert északnyugat helyett délkelet felé mentek. De hogy táborozhattak akkor a gyanús útvonalon? Sehogy.

Nem táboroztak ott. Amikor Lacroix egyedül maradt az „örmesterrel”, megragadta a zubbonyát.

- Mondd, mit csináljak én veled?

- Miért? Nincs megelégedve a felszereléssel?

- Te apagyilkos! Te mindenre elszánt szédelgő! Ezért lógni fogsz és én jelentlek fel. Ilyen példátlan gázságban nem veszek részt. Hogy csináltad ezt a világraszóló svindlit? Honnan vetted ezt a századot?

- Loptam - felelte, hangsúlyában mintegy csodálkozva, hogy ez az egyszerű inkorrekttség magyarázatra szorul. - Elcsentem őket a francia hadsereg létszámából. Lehet, hogy észre sem veszik... Hisz annyi katonájuk van...

- Értelmesen beszélj, mert keresztüllőlek...

- Még nem lehet. Most küldtem hátra a depóhoz két doboz revolvergolyóért... Hát úgy volt, hogy megismertem Timbuktuban a kávéházban azt a sápadtképtűt. Őrmester volt Saidában, ahol én a légióba léptem. Feltűnt, hogy civilben van. Ő is jól ismert, mert a privátlakására volt beosztásom, mint házizenész.

- Micsoda, te?

- Házizenész, aki a gramofont húzza és a megrendelt lemezt felteszi, meg tűt cserél. Van is nálam még vagy pár száz tű.

- Ne magyarázz most, briganti, mert négyfelé váglak.

- Jó... jó... Erre az őrmesterre mondtam, hogy pénzember. Pedig katonaszökevény volt. Aznap bujt civilruhába, amikor találkoztunk. Először halálra rémült, azután már megbízott bennem. A Gambiába induló gőzöst várta. Minden harmadnap indul. Szóval ezt az őrmestert visszaélések miatt büntetésből áthelyezték egy Kongóba induló századhoz. Előbb azonban Maznirba kellett mennie, hogy elhozza az embereket. Maznir itt van Timbuktuhoz közel. Óriási gyűjtőtábor. Itt gyűjtik össze a sivatag és a távoli helyőrségek kiselejtezett katonai maradékját. Kisebb bűnösöket, lábbadozó betegeket, kipusztult századok néhány életben maradt tagját, szóval olyan embereket, akiket Oranba, Fezbe, Marokkóba kellene küldeni az ezredhez. De onnan csak a Szaharába, vagy a Kongóhoz irányítanák őket, minek hát a dupla utiköltség? Ezért van Maznirban gyűjtőtábor. Onnan újra elosztják őket. Ott egy vén ezredes, meg néhány káplár parancsol. Ezek lajstromot vezetnek a tábor létszámáról, innen is, onnan is beszállított három-négy vagy tíz-húsz emberről. Ha azután együtt van a megfelelő mennyiségű katona, abból összeállítanak két pelotont. Ott helyben felszerelik őket és odavezényelik az új századot, ahol szükség van rájuk. Előbb azonban Timbuktuban tisztek és altisztek csatlakoznak hozzájuk. Mert Maznirban csak közlegényt gyűjtenek. A néhány altiszt, aki ott van, az állandóan Maznirban teljesít szolgálatot. Hát így volt most is. Készen állt egy század, hogy a Kongóhoz induljon. Az én őrmesteremnek értük kellett menni, hogy vezesse őket. Timbuktuban beszállt volna az új századhoz vezényelt tisztikar, százados, törzsorvos, hadnagy, meg néhány altiszt, hogy valamennyien továbbutazzanak a Kongóhoz. Hát ezek helyett csatlakozott a mi tisztikarunk Gaóban. Mert az őrmester parancsával és a megfelelő egyenruhában én jelentkeztem Maznirban. Mivel az őrmester, akit pénzembernek mondtam, elhatározta, hogy nem megy Kongóba, hanem elszökik. Már szökésben volt, civilbe öltözve. Akkor én találkoztam vele abban a kávéházban. Őszintén elmondott mindent és kért, hogy szerezzek valami «papírt» számára. Ez a legfontosabb a szökésnél. Cserét ajánlottam. Adja ide a parancsát, amellyel Maznirba küldik száz emberért, én odaadom az írást, amely szerint Péter Bronc leszerelt mint kék huszár. Belement. Így elmentem a századért Maznirba és felmutattam a parancsot. A századdal vonatraültem. Minden szerelvényt felraktunk. Útközben mondtam csak a tizedesnek, hogy Gaóban kiszállunk. Ezeknek fogalmuk sem volt, hová mennek, a parancs nálam volt. Katonákkal nem közlik. Így aztán gyanútlanul kiszálltak Gaóban, pláne, amikor látták, hogy csakugyan ott van már a tiszt és altiszt kar. Hát így volt.

- Ezért biztosan felkötnek!

- A szobatársaknak Timbuktuban őszintén elmondtam mindent, csak magának nem, mert attól félttem, hogy majd kicsinyeskedik... A barátainkat felvilágosítottam arról, hogy nagyon messzire megyünk. Mindent tudnak.

- Mindent elmondtál?

- Hát... kis módosításokkal... Ne húzza folyton a kardját, mert akkor észreveszik még, hogy portugál tengerésztszti stílet... Mit csináljak, nem volt más.

- Azt mondd meg, miféle módosításokkal meséltél?

- Hát azt őszintén megmondtam a szobatársainknak, hogy Kelet-Afrikába megyünk, nagy és veszélyes útra... és hogy keresünk...

- Egy hadnagyot?

- Itt kicsit változtattam... Nem jelentős... A hadnagy helyett úgy mondtam, hogy arrafelé kincsek vannak elásva... Mondom, nincs töltve... Beszéltem egy görög királyról, aki Pilátus elől arrafelé menekült, Konstantinápolyból Zanzibárba és elásta a cári ékszereket... Kérem, a légionista ezen az alapon mindenre kapható... fantaszták, legendákat gyártanak és hisznek benne... Ha odaérünk, akkor sem fognak csalódní, mert szépen átszökhetnek Egyiptomba, ott pedig szabadok...

- És a kincs?

- Nem elég nagy kincs a szabadság?... Ez igazán nem nagy ügy. Tudtam, hogy van egy század a Nigger mentén, amelyikre most nem figyel oda senki. Gyorsan elloptam.

- Megáll az eszem... Úgy beszélsz egy századról, mintha valami kávéházban felejtett átmeneti kabátot loptál volna!

Az ellopott század aludt. A sivatagban verték fel a sátrat. Szabályos háromszögletű falat hordtak össze és a poszt az egyik sarkában a puskájára dőlve, a hold felé kavargó portölcse-reket bámulta.

- Beszéljünk komolyan, Péter. Holnap keresik a századot, hiszen Gaónál eltért a menet-iránytól.

- Hogy a századot ne találják meg, azt elintézem. Kis adminisztráció az egész. Nem dezertálás, amit teszünk. Fontos katonai felderítést végzünk, parancs nélkül. Ha sikerül, még bajunk sem lehet.

- És ha nem sikerül?

- Akkor egy szép hajnalon, valamelyik katonai törvényszék udvarán, régi szokás szerint, megisszuk az utolsó korty rumot. Dehát valami rizikót is kell vállalni kérem...

Hiénák, mintha hisztérikus nők futkároznának a sivatagban, ideges, rekedt, kacagáshoz hasonló hangon ugattak... Lacroix elgondolkozott. Végre is ez a fiú igazán nem tesz mást, mint kockáztatja a nyakát, a gazdájáért, aki eltűnt.

Sokáig nézte a barnaképű fiút, ahogy ott állt előtte és pödörgette kis, hetyke bajuszát. És csak ezt mondta nagyon halkán:

- Jó pofa vagy... Péter...

De hogy került a nyomuk Észak-Afrikába?

Miután Gaon túl lepihent a század, Péter elnyargalt északnyugatnak. Erre van az Atlasz felé vezető út első nagy oázisa, nyolcvan arab lakossal. Előhívatta a főnököt, aki remegve jött a rumi katona úr elé.

- Hogy hívnak téged sejk? - kérdezte a gascognei.

- Abu ben Ikbár...

- Hallgass meg Abu ben Ikbár. Ha felmegy a dombra, láthatod, hogy száz katonával vagyok itt. Őrjáratba kell mennünk az Atlaszig. Ez rendes vidék, minek mennék oázisról oázisra táborozni? Szépen pihenünk. Megkapjátok ajándékba azt a pénzt, amit az őrjárat útközben takarmányra költene. Így nekünk nem kell kutyaolni ebben a melegben, neked meg a többi

oázis főnökének kifizetik a nyugtáinkért a takarmány árát, mintha valóban vettünk volna. Itt a nyugta, aláírok vagy tízet. Ülj lóra és nyargalj végig valamennyi oázison az Atlaszig, mindenhol adj át egyet. De a sejknek odaadd, mert nem váltják be, csak attól a sejktől, amelyiknek a nevét és oázisát ide felírtam. Ha egyet nem adsz át, mindannyian bajba kerültek. Az elsón áll a tied, negyven frank. Megértetted? A második oázis melyik északra?

- Muherzin... utána Jof el Szafra...

És bement az oázisokat, Péter sorban kitöltötte a nyugtákat. Utolsónak a Bisztra törzset diktálta be a sejk. Ilyen üzlet nem ritkaság a sivatagban. Olykor az őrmester és a sejk az ilyen zab, takarmány és egyéb üzleteket felesbe bonyolítják le. Végre is sok őrzőjratot küldenek, ami csak tessék-lássék. Ilyenkor a katonák pihennek valahol két napot, alig kell takarmány és az őrmester egy sejkkal meg egy nyugtával elintézi a dolgot. Két ember keres és senki sem fizet rá.

- De egyet mondom, sejk: lóhalálába nyargalj végig ezeken az oázisokon és meg ne tudják a későbbben erre járó katonák, hogy nem voltunk itt, mert akkor engem, téged és a többi főnököt is elvisznek követ törni, sok évre!

Miután a katona elment, a sejk észak felé nyargalt. Minden oázisban hagyott egy nyugtát és valamennyi sejk eskü alatt tanította meg a népét, hogy erre egy század rumi járt.

A szpáhik és a vadászok, akik erre üldözték a századot, minden oázisban nyomról nyomra követték - a nyugtát, mely egy szál katona nélkül futott előttük. Minden oázisban valamennyi arab eskü alatt vallotta, hogy a század erre járt.

A zászlóaljparancsnokság, a vezérkar, sőt a hadügyminisztérium legtapasztaltabb tisztjei sem értették ezt a csodát. Egy egész század, gépfegyverestől, öszvérestől, szekerekkel, munícióval együtt eltűnt.

ÖTÖDIK FEJEZET.

- Egész jó századot loptam - jegyezte meg egy hét múlva Péter, amikor Lacroixnál jelentkezett a sátorban. - Nagyszerűen birják az utat. Egy kis vérhas van, összesen hét beteg, de a többiek kitűnően birják, a betegeket meg ellátja a törzsorvos.

A welszi herceg főzött, kitűnően.

Biribi elsőrangúan bevált. A törzsorvos népszerű volt a betegek között. Néhány orvosi könyvét olvasgatta naphosszat a szekéren. Mert a könyveit magával hozta Timbuktuból. Mindenkit megvizsgált, lázra kinint adott, bélhurutra ópiumot. Kroll, a fuvaros ült a bakon, mint szekerész-tizedes.

Vligny kitűnő tisztnek bizonyult. Észrevette a legapróbb szabálytalanságot is, szigorú, de igazságos volt, kissé rideg, de emberi. Látszott rajta, hogy jó ember. Csak azt tiltotta meg, hogy a katonák az oázisok kóbor kutyáival kegyetlenkedjenek. Pedig indokolt szokás volt, hogy ezeket a rühes, csatangoló ebeket lepuffantották, vagy agyonverték. Hiszen errefelé nincs Pasteur-intézet és akit az oázisban megmar egy veszett kutya, az halott ember. De a hadnagy nem hagyta bántani az ebeket. Pihenő helyeken leült közéjük, símogatta ezeket a kiálló bordájú kuvaszokat bánatos szemmel.

A Timbuktuból jött szélhámós katonák mintha sohasem lettek volna pajtások, úgy megadták egymásnak a feljebbvaló tiszteletét. Hudniczka Vlignynek, a welszi herceg Péternek. Jól tudták, hogy a fejükkel játszanak, ha az ellopott század megsejti, hogy közlegény itt még a százados is.

Este Lacroix sátorában összejött a törzsorvos és a hadnagy. Szerették volna, ha Péter, Hudniczka és a többiek is itt lehetnének, de képtelenség, hogy tiszték és altiszték együtt teázzanak. Vigyáztak hát. Lacroix a térképet nézte. Már szép utat tettek meg. Vörös ceruzával jelezte a kilométereket.

- Itt kell lenni az oázisnak - mutatta a többinek az út célját.

- És ki tudja, hogy ott kincs van? – kérdezte Vligny.

- Tessék?... Péter... - felelte vontatottan a főhadnagy. - Csak ő tudja.

- Lehet, hogy egy szó sem igaz belőle - töprengett szomorúan Vligny, - de a legvalószínűbb jóért is kockáztatom ezt a vacak életet. Ha megtaláljuk a kincset, veszek egy hatalmas kastélyt, parkkal... Kutyákat nevelnék ott.

- Én - mondta Biribi egy bölcs orvos derűjével - alapítanék szanatóriumot, ahol beteg csecsemőkkel foglalkoznák. Már a légióban voltam, tavaly, amikor annyit írtak erről a szerencsétlen Manner professzorról. Az az elzászi orvos, ha emlékeztek... Tele voltak vele a lapok is... Sebész volt. Azután kitalált valami szert, ami az újszülötteket ellenállóvá teszi gyermekbetegségek ellen. Mert az újszülött, az könnyen fertőződik. Szervezete még nem szokta meg a levegőben röpködő bacillusokat... És beoltott kísérletből húsz csecsemőt a szérumával...

- Emlékszem! - kiáltotta Vligny. - Meghalt mind a húsz gyerek!

- Igen, igen... Akkor éppen veled voltam Belabeszben, amikor ez történt. A szerencsétlen Manner állítólag öngyilkos lett. Eltűnt, kalap, kabát nélkül kirohant a kórházból és nem látták többé... Hát ezzel a szérummal foglalkoznák. A csecsemőket ellenállásra szoktatni... Gyönyörű feladat, csak sok pénz kellene a kísérletre... Szegény Manner, annyira bízott ebben...

Péter lépett be és keményen tisztelgett:

- Alázatosan jelentem, mindennek vége. Egy tevés osztag közeledik. Azt hiszem, katonák.

Vligny és Biribi megrémültek. Lacroix felállt és kiment a sátorból. Felment egy homokhullámra és távcsövet nézett a jelzett irányba. Vagy tíz tevés alak ügetett feléjük. Már nem voltak messze. Valami megcsillan, ha egy percre a holdfénybe érnek. Kard...

- Fúvassak sorakozót? - kérdezte Péter.

- Csodát! Mivel magyarázod meg a legényeknek, hogy néhány tevés alak elől menekülünk?... Eléjük megyek. Vligny átveszi a parancsnokságot...

- Miért éppen maga megy?

- Először azért, mert így akarom. Másodsorban, mert mégis csak én vagyok itt az egyetlen ember, aki csakugyan hivatásos katona volt valaha, tehát kevésbé árulhatom el magamat, mint te, vagy Vligny... Rompez!

Megindult a közeledők felé. Nyugodtan ment, még cigarettára is gyujtott, mintha csak vacsora után sétálgatna. A vakító holdfényben a közeledők akkora port vernek, hogy nem lehet megszámolni őket. Kevesen vannak. Valami őrzőjárat.

Nyolcan voltak. Elöl két tiszt. Éppen az első nagyobb homokdűnna árnyékába érnek. A tiszt meglátja. Villan a kardja, amikor Lacroix találkozik velük. A főhadnagy tiszteleg.

- Kik vagytok? - szól oda vagy öt lépésről a „százados”.

- Sergin hadnagy és öt tiszt...

- Dauville százados. És...

Most a hadnagyot félretolja valaki és előléptet egy másik tiszt, pisztollyal a kezében:

- Lacroix közlegény! Letartóztatom!

Bourdier ezredes volt!

*

A tuniszi helyőrség tiszti küldöttsége Bourdier ezredes vezetésével Ain-Szefrában részt vett az erőd egy győzelmi évfordulóján, amelyet minden évben megünnepelnek. A tuniszi ezrednek is köze volt a diadalhoz, tehát ebből az alkalomból tiszti küldöttség utazik Ain-Szefrába az évfordulóra. Néhány napot vendégségben marad az ezredes a tisztekkel. Közben a beduinok, akik vadász hírekért kisebb jutalomban részesülnek, két oroszlánt jelentettek a közelben és a tisztek vadászatra indultak. Így akadtak rá századosi egyenruhájának díszében, a portugál tengerésztiszti stílével ékítve, a lefokozott főhadnagyra.

Lacroix szó nélkül átadta a kardját, a pisztolyát. Az ezredes keményen nézi. Mellette Corot tábornok és Lorien főhadnagy is itt van.

*

- Hogy kerül ide századosi egyenruhában? - kérdezi Corot.

- Félrevezettem két peloton katonát és néhány jóhiszemű bajtársamat.

- Szóval az a század katonaság ott a dombon túl a maga vezénylete alatt jött idáig... Persze! Ez lesz az a furcsa század, amelyik eltűnt... Dehát azok az Atlasz táján jártak.

- Sohasem jártunk arra. Megtévesztettem az üldözőket. Egyedül én vagyok a vétkes. A többiek jóhiszeműen jöttek, még azok is, akiket szintén rávettem, hogy hamis rangfokozatot használjanak.

Az ezredes eddig nem szólt, csak merően nézte Lacroix-t. Most csendesén eléje lépett:

- Mit keres erre ennyi emberrel? Ha szökni akart volna, akkor Gaoból hamar angol területre érhet ilyen nagyszámu kísérettel.

- Én nem akarok szökni. Hiron hadnagy nyomában vagyok és felderítem az oázist, az egyiptomi határ mentén.

- Megnézem azt a táborot ott - mondta Lorien és indulni akart, de egyszerre vagy nyolc szurony meredt rájuk és a Szaharában szokatlan, gengsztermódon megszólalt valaki:

- Hands up!

Lorien a revolveréhez kapott de lefoglák. Egy tisztnek sikerült elsütni a fegyverét, de félre-ütötték és mire észbekaptak, mindegyiket erős kezek tartották fogva.

Péter ugyanis nyomban Lacroix távozása után összeszedte a beavatott embereket: az ezred-orvost, Wielandot, Hudniczkát, a welszi herceget, Vlignyt, Krollt, Landonderryt és mialatt az ál-századossal beszélgettek, ügyesen bekerítette őket.

- Emberek! - mondta Lacroix és revolvert vett elő. - Azonnal bocsássátok szabadon a tiszteket, mert... - Most egy erős kar átölelte hátulról, hogy mozdulni sem tudott. Péter volt. Izgatott, könnyörgő hangon súgta:

- Főhadnagy úr, az Istenért... Gondoljon Hiron hadnagy úrra, ő várja...

A foglyok csendben álltak.

- Nos? - mondta hidegen az ezredes. - Meggyilkolnak bennünket?

Lacroix végre elszánta magát, először, mióta útnak indultak, hogy végigcsinálja, amit kezdett.

- Tiszt urak! - mondta. - Én elindultam ezekkel az emberekkel, hogy felderítsem azt az oázist, ahol Hiron hadnagy eltűnt és pedig abban az irányban, amit helyesnek hiszek. Nem vagyunk már nagyon messze. Becsületszavamra kijelentem, hogy ha a célokat elértem, vagy meggyőződtem a tévedésemről, megadom magamat. Önöktől csak annyit kérek, hogy addig lovagoljanak. A tábornok úr és az ezredes úr is meglátják így, hogy igaztalanul ítélkeztek-e felettem!?

- Egy lefokozott tiszt szava... - vetette közbe Lorien. Lacroix hidegen nézett rá.

- Olykor egy lefokozás épp olyan katonai tévedésen alapulhat, mint egy előléptetés... Nem a gallér teszi a jellemet, uram, hanem az önzetlen hazaszeretet. Tiszti becsületét nem a gallérján hordja az ember... Különben is magasabbrangú tisztek döntését nem előzheti meg az ön elfogult véleménye. Ha önöket is érdekli az igazság, e néhány eltűnt katona sorsa és egy téves, régóta téves katonai térkép korrekciója, akkor a szavukat kérem, hogy mindaddig, amíg a vitás ponton nem haladtunk át, hagyják meg embereinket tévedésükben. Azután kezükbe fogom tenni a döntést, akár tévedtem, akár nem.

- Szerintem - mondta az ezredes, - Lacroix érvelése világos és elfogadható. Corot tábornok úr és az én katonai tekintélyem is indokolja a felderítőutat, amely magasabb katonai szempontokból sem felesleges.

- Úgy van! - mondta a tábornok. - Lacroix útját Délkelet-Afrikába fontosnak tartom. Addig is titkos szolgálatnak tekintjük, hogy átmenetileg mint százados szerepel. Egyébként tetteiről a felderítés után fog számot adni. Mindannyiunk nevében becsületszavamat adom, hogy feltételeit elfogadjuk.

Még el sem mondta és már szabadok voltak. Megindultak a tábor felé és, az ördög tudja hogyan, Péter már ott várta őket a dombon. Amikor feltűntek a tisztek, felordított:

- *Aux armes!*

Percek alatt sorakoztak. A tisztek kifogástalan arcvonala előtt léptek el.

HATODIK FEJEZET.

Most hátra volt a fekete leves.

A Lacroix-féle vezérkar tagjai először ámuldoztak azon, hogy századosuk, amint ezt hallották, lefokozott tiszt. De kicsoda Vligny ez esetben? Vligny nyomban kijelentette, hogy ő sohasem mondta magát lefokozott tisztnek. Neki azt mondták, hogy egyen egyes kosztot, tehát evett egyes kosztot. De kicsoda akkor? Márki és ebtenyésztő, vélte Hudniczka, a centercsatár.

Jó. Ez kisebb ügy. De hogy állunk a kincssel? Itt valami eltűnt tisztról, meg térképről volt szó. Hohó! Kedves Bronc és igen tisztelt uraim!

- Fiúk - mondta Lacroix, amikor az elégedetlen társasággal haditanácsot tartott, távol az ellopott század gyanútlanul szendergő, naív rekrutáitól. – Itt most tiszta vizet kell tölteni a pohárba. Elsősorban tudjátok meg, hogy Péter valamikor Hiron hadnagynak és nekem tisztiszolgám volt. Csak egészen különös, ritka véletlenek sorozat következtében nem akasztották fel, már nagyon régen. Mert gazember. Szemenszedett gazember és tolvaj. Hazudni, lopni, csalni nála annyi, mint másnál szivarra gyujtani.

- Ez azért van - dünnyögte szomorúan a gascognei, - mert nem dohányzom...

- Sok hibája van még és egy rövid szaharai út alatt fel sem sorolható. De van egy nagy előnye. Nem azért teszi mindezt, mert kapzsi, mert másoknak rosszat akar, hanem hűségéből, ragaszkodásból, délfrancia lelkesedésből. Idehallgassatok, fiúk! Ez a gazember az én barátomért és az ő gazdájáért utánam jött a légióba. Elbolondított benneteket, akiknek semmi közötök Hironhoz. Ugyanis ott, ahová megyünk, nincsen semmiféle kincs...

- A... azt maga honnan tudja? – dadogta kínban a gascognei.

- Onnan, hogy kitepem a füledet, te apagyilkos!

- Kérem... - dünnyögte indignálódva, mint akit leterrorizálnak.

- Mármost, én úgyis megadom majd magamat a feletteseknek. Ti ellenben megtehetitek azt, hogy ma éjjel szépen ellovagoltok észak felé, egy hét alatt eléritek Libiát és olasz földön vagytok.

- Hát nézd, Lacroix, öregem - állott fel tekintélye tudatában Biribi törzsorvos. - Igaz, hogy piszkosság volt Pétertől becsapni bennünket. Nem kísérletezhetek szegény Manner tanár csecsemő-szérumával. De nekem tetszik az olyan ember, aki követi a gazdáját akkor is, ha már nem tiszt. Mi együtt szenvedtünk, együtt tettük kockára a nyakunkat és ez már olyasmi, mintha rokonok lennénk. Már pedig egy rokonnak az ember sokat megbocsát és akkor sem hagyja cserben, ha kincsekről hazudott. Ez az én véleményem.

- És te? - kérdezte a százados Krollt, a fuvarost. - Te sem akarsz szökni?

- Hová?

- Libiába.

- Minek?

- Hogy ne büntessenek meg.

- Ugyan...

- Gyerekek - mondta Vligny, - kár itt annyi időt pazarolni. Együtt voltunk, együtt maradunk és kész. Részemről Péter Broncnak mindannyiunk nevében megbocsátok, mert nagyszerű fiú, dacára annak, hogy Lacroixnak mindenben igaza van.

Keményen megrázták egymás kezét és visszamentek a táborba.

*

Harmadik hete voltak úton Timbuktu felől. Még a gyarmaton is ritka menetteljesítmény. A villogó sárga por, a bokáig forróba süppedő láb és a hatvan fok felé ingadozó hőmérséklet már kezdte kimeríteni az emberek erejét.

Éjszaka Lacroix rövid kihallgatáson jelentette az útirányt és a nap eseményeit a tiszteknek, akik valamennyien udvariasan beszéltek vele néhány szót, kivéve Lorient. Végre is ezek nem kívántak rosszat Lacroixnak. Őket csak az oázis érdekelte, szökevények csirkepöre nem tartozott rájuk. Lorient azonban, úgylátszik, szinte megfullad dühében, hogy ezzel az emberrel egyenruhás emberek szóbaállnak. Egy örökké vigyorgó, szeplős bohóc, aki minden inkább, mint katonatiszt...

- Most hol vagyunk maga szerint? - kérdezte az ezredes.

- Pontosan itt jártunk, amikor Hiront kerestük - felelt Lacroix. - Ez itt, ha emlékszik ezredes úr, az ön térképén mint célpont volt jelezve és én azt mondtam, hogy messze délnek tértünk el... Itt lesz felettünk az Antares...

Kimentek a sátor elé. Az ezredes felnézett. Corot is. Az ügyben, amelyben ítéletet mondott, most helyszíni szemlét tartott.

- Igen - mondta az ezredes, miután az eget, az iránytűt és a térképet megnézte. - Kétségtelen, hogy itt voltunk... - Zavarban volt.

- És te azt állítottad, hogy az egyiptomi határ közelében vagytok? - kérdezte Corot meg-rökönnyödvé.

- Valami tévedés van... - tünődött az ezredes. - Ugyanis az iránytű most három délkörrel balra mutat és én pontos számításokat végeztem.

- Kérem, ezredes úr - szólt közbe Lorient. - mi nem itt voltunk. Ez a közlegény akkor össze-tévesztette az Antarest a Spicával.

Az ezredes töprengett. Lacroix csak ennyit mondott:

- Ha így van, akkor oázis helyett az egyiptomi határt fogjuk elérni, ezen a szaggatott vörös vonallal jelzett úton.

- Nem értem - mormogta az ezredes, amikor ketten maradtak a tábornokkal. - Valami zavar van... Csak tudnám, hogy mi...

- Hát mégis erre jártatok?

Az ezredes halkán, nagyon sápadtan mondta:

- Azt hiszem...

- Hogy lehet? - töprengett az ezredes. Az iránytű pontosan délkeletre mutatott és mégis... Itt járt. Ez az égbolt... Egy öreg afrikai katona az égboltról megállapítja, hogy hol jár. A csillagok állása... Meg merne esküdni... De most az iránytű nem egyezik az ezrednaplóba felvett adatokkal, amit ő maga térképezett. Tévedés kizárva...

Lorient ezalatt egyedül sétált a tábor körül. Egyik cigarettát a másik után szívta. Végül hátrament az állatokhoz, kiválasztotta a tevéjét és szépen elindult.

Ha a tábor mögött egy homokdűnát megkerül, eltűnik szem elől, felpattan a tevére és...

- Alázatosan jelentem - szólalt meg egy csendes hang mellette, - ha nyomban nem megy vissza a táborba, akkor pontosan fejbőlövöm a főhadnagy urat.

Erélyesen fordult vissza, de egy altiszi revolvert csöve irányult a homloka közepének és egy vidám, ravasz, mandulavágású szem, egy barna, elszánt, nyílt arc meredt a köpcös, kemény gascognei nyakról.

Szó nélkül visszament a táborba.

HETEDIK FEJEZET.

- Na, már sebesült is van - jelentette másnap Péter. - Vligny hadnagy urat megharapta multkor egy kutya, mert ha oázisba érünk, ahány koszos ebet lát, azt mind dajkálja... Most lázas és fekszik.

Az egyenlítő közepével egy vonalban jártak, a passzátzóna tengelyében és most már nap-hosszat kavargott a por, ahogy a légáramlás hosszú, rezgő tölcésérekben kavarta. Mindenki köhögött, fuldoklott, az állatok megmakacsodtak.

Hosszú fütty. Harsány hang:

- Formez les faisceaux! Sac à terre!

Levetik a hátizsákot, amely egyben sátor is, és szinte lerogynak melléje. Péter kijelöli a sánc-hoz szükséges kőhordókat, a welszi herceg minden kulacsból félliter vizet kér. Aki megitta, az nem kap levest. Ég a tűz. Kijelölik az öröket, az altisztek sorra néznek mindent: embert, állatot, kocsit.

Péter a gazdájához megy:

- Jöjjön a vöröskeresztes kocsihoz. A Vligny készen van. Megadta neki a kutya.

Ott állnak a szobatársak. A welszi herceg másra bízta a vacsorát. Végre is az ember nem kutya, hogy amikor egy régi kamerád beadja a kulcsot, akkor menázsit főzzön. Most jön a zenebohóc és vele a tülökorú, nagyfejű, hallgatag Kroll. Itt van valamennyi főbűnös. Az egyik nyilván odafent ad már számadást tetteiről. Tán a kutyák, melyeket mindenfelé csak simogatott, mentőtanáúi lesznek. Mit lehet tudni? Ott talán többet számít, ha valaki meg-simogatja a kutyákat, mint nálunk egy Nobel-díjas feltaláló. Liheg a beteg. Magas láza van, dobálja magát. Biribi, a harcsabajszú, komoly doktor, csüggedten áll. Mérgezés - magyarázza a többinek. Itt a tudomány nem segít. Feltakarja Vligny lábát. Látszik, hogy mekkorára dagadt a kötés alatt.

- Mindent megpróbáltam. Nincs mentség.

- Marha.

Kroll tette ezt az ünneprontó megjegyzést. Az orvos csodálkozva néz rá. Kroll leveszi a kabátját és hátraszól:

- Forró vizet. Tiszta rongyokat.

Biribi csodálkozik.

- Hát, mit akarsz a betegtől!? Én vagyok az orvos!

- Nem.

- Micsoda? Tán te orvos vagy?

- Igen. Hozzanak, kérem, forró vizet. Ezt az embert csak úgy lehet megmenteni, ha levágják a lábát.

- Te levágod?

- Le.

- De az én felelősségem... Mint ezredorvos...

- Te nem vagy orvos. Hatökör vagy. Cipész vagy pék. Milyen műszer van itt? - A szekrényhez ment, kivett mindent. Egy köpenyt is talált. Felvette. Közben hozták a forró vizet. Előkerült a gennyes, gyulladt seb. A törzsorvos hátrább húzódott.

...A tábornok elgondolkozva sétált a csendes éjszakában. Az egyik szekér ponyvája mögött éles, fehér fényt látott. Reflektor. És mennyi árnyék van ott, milyen csend. Csak valami természetellenes hortyogás hangzik messze. Senki sincs ébren. A század, mint egy csomó batyúból kihullott rongy, hever szerteszét, ájult álomban. Ezek... ezek a furcsa ál-fellebbvalók vannak csak fenn. Mit csinálnak? Lassan odament és belesett a ponyván. Csakugyan ők. Akik ellopták a századot.

Néhány másodpercig zsibbadtan állt. Azután nesztelenül visszalépett. Úgy érezte, hogy ez az ügy nem tartozik rá.

Micsoda rejtelmek. A fuvaros fehér köpenyben áll és operál. A többiek fegyelmezetten nézik és segítenek. Az elaltatott nehéz légzése messze hangzik a Szaharában. És mert kisebb amputációkra, altatásra aránylag kitűnő felszerelést vittek, Kroll, a fuvaros, megmentette Vligny életét.

- Te meg miféle orvos vagy? - kérdezte szemrehányón maguk között Péter Biribit. - Felelj, mert meglincsellek! Te...

- Hát jó, megmondom - szólt szomorúan. - Nem hibáztam, mert jobb orvos vagyok a semminél. Kórházi praxisom van. Mint szabó, hosszú ideig köpenyeket szállítottam a Charitébe...

- Nom du nom... - hüledezett a gascognei.

- Hát aztán? Ki lett volna itt jobb orvos, mint én? Ha tudom, hogy Kroll az, akkor nem vállalom. De egy kórházi praxissal bíró szabó többet ér a Szaharában a semminél.

- Ebben sok igazság van. Hiszen én sem vagyok őrmester.

- Nekem annyira tetszettek a doktorok, hogy mindig olvastam róluk. Itt is megnéztem a könyvben, hogy vérhasra mennyi ópium kell. Be tudom kötni a törött kart. De arról nem tehetek, hogy ez a Vligny megszepszisedett. A szepszis ellen mit csináljak? Az általános...

- Látod, hogy lehet tenni ellene! Bátorság kell hozzá, hogy az ember belevágjon...

- De én félttem, hogy elszabom a lábát.

Kroll mosakodott. Vligny sápadtan feküdt az ágyon és aludt. Senki sem volt a szekéren, csak Lacroix.

- Miért nem mondta, hogy orvos?

- Minek?

- Hogy tudjuk.

- Mindegy. Eddig vigyáztam, hogy ne tudják. Fezben még rájöttek, hogy tanult ember vagyok. Azután elsajátítottam ezt a beszédet. Nem dialektika. Beszéd. Tömondatok. Bővíték nélkül. Jelző nincs. Így az orvost fuvarosnak nézik.

- Miért jön egy orvos a légióba?

- Ha rossz a szérum, sok csecsemő meghal. És Szajna vagy légió! Nincs más. Manner tanár vagyok.

...A sivatag felett lassan elhúzódott a tömör, trópusi éj, olyan semmilyen színű halványsággal, mintha amputált alvó ember vértelen arca bámulna a Szaharára...

Lorien ezt a rejtélyes éjszakát jól kihasználta. Az őrmester szemét mindig magán érezte. De Vligny válságos helyzete következtében Péter elmulasztotta a szokott óvatosságot. Lorien néhány katonával beszélt. Azokkal, akiken megfigyelte napközben, hogy elkeseredettek. Ezeknek megmondott mindent. Hogy ellopták őket! Bolondot csinálnak belőlük. Nem kötelesek menni! A százados és az őrmester csak olyan baka, mint ők. A többi tiszt igazi, de ezek nem vezetik őket. Tagadják meg az engedelmességet és jelentsék ki, hogy csak akkor hajlandók továbbmenni, ha az ezredes, a tábornok, vagy valamelyik másik igazi tiszt vezeti őket. Ezek azután a legközelebbi erődig vihetik csak őket, mert nincs parancsuk.

A katonák elszörnyedtek. Lorien azt ajánlotta neki, hogy várják meg a déli pihenőt. Addig menjenek. Délben nyolc-tíz nap távolságra lesznek Kumir erődjétől. Addig beszéljék meg a dolgot menet közben társaikkal...

Amikor hajnalban továbbmentek, Péter aggódva súgta a lovára ülő Lacroixnak:

- Baj van, főhadnagy úr. Azt a sötét alakot nem láttam. Elszökött... vagy mi...

- Lorien dühös rám és nem felejt el, hogy valamikor, szóval... Lorien hiú, ideges ember, de mégis tiszt.

- Nono...

- Mit gondolsz?

- Semmit.

Kelet felé haladtak. Lacroix elől lovagolt a tisztekkel és mutatta a térképet.

- Öt napon belül elérjük ezt az oázist, amely a térkép szerint nem létezik és szerintem itt kell lennie, ahová a fekete kört rajzoltam.

Az ezredes nem mondott ellent.

- Hol van Lorien? - kérdezte az egyik tiszt.

- Eltűnt - mondta Lacroix. - Érthetetlen Lorien viselkedése. Hiszen ő is tisztázva van, ha valóban nincs oázis a jelzett helyen.

A nap már merőlegesen állott, hatvanfokos forróság ömlött a Szaharára. A menetoszlop nehezen vonszolta magát...

Lacroix hosszút fütttyentett. De nem állt meg senki. Ordítózás hallatszott, az emberek rendetlen csoportokban kiáltoztak. Azután az igazi, ahogy Péter mondta, az «ellopott» altiszt vezetésével odajöttek néhányan a tábornok elé.

- Tábornok úr! - mondta katonásan az altiszt. - Alázatosan jelentjük, hogy a századosról, az őrmesterről és néhány altisztről nem hisszük el, hogy valódiak. Mármost ha tábornok úr rendelte így, akkor rendben van. Ha a tiszt urak a vezetőink, megyünk akármeddig. De alázatosan kérdezzük: így van-e?

A tábornok egy másodpercig tétovázott. De nem felelhetett mást, mint azt, hogy:

- Nem, mi nem vagyunk a vezetőitek. Mi nem rendeltük el, hogy ezek az emberek átöltözzenek.

Lacroix tisztában volt a helyzettel.

- Tábornok úr, jól tudom, hogy ön addig a határig ment el, ameddig csak egy nagystílu és jószívu katonatiszt elmehet. Most csak egy kérés van, excellenciás uram... Egy kérés, amelyet körülbelül ezen a helyen, az ezredes úr valamikor megtagadott. Engedjen el néhány emberrel őrzáratba. Ha élni fogok, becsületszavamra jelentkezem a legközelebbi katonai hatóságnál.

- Engedd meg, kérlek, annál is inkább, mert magam is csatlakozni akarok az őrzárhoz - szólt közbe az ezredes. - Itt kissé az én becsületedről is szó van.

- Lacroix - mondta a tábornok, - válassza ki az őrzáratot.

A beteg Vligny kivételével timbuktui barátait nevezte meg. Csak arra adta becsületszavát, hogy ő jelentkezik. De ezek esetleg elszöknek majd Egyiptom felé. Talán a tábornok is gondolt erre. Sorban jöttek: Biribi, a welszi, Kroll, Wieland, Hudniczka. Végül Pétert hívták.

- Parancsol, százados úr.

- Vége a komédiának, Péter. Közlegény vagyok én is. Gyere velem patrulba. Őrzáratba jössz velem. Állítsd össze a felszerelésed.

- Alázatosan jelentem, nem megyek. Közlegénnyel nem megyek őrzáratba. Különben is én fogoly vagyok és egy fogoly nem köteles a sivatagban csavarogni. Nem megyek, csak ha a tábornok úr vagy egy másik igazi tiszt rendeli el.

Lacroix hosszan nézett rá. Most fájtnak neki, hogy Péter így beszél. Istenem, talán őt vádolja a balsikerért? Talán valóban torkig van?

Elindult az őrzárat felé.

Péter sokáig nézett a távolodó őrzárat után és mindenfélét dörmögött magában. Egészen kijött a nyugalmából. Nem beszélt senkivel, csak Vlignyt látogatta meg. A betegnek már alig forgott a nyelve. A szekér rázása, a nagy meleg nem járultak hozzá, hogy hamarabb gyógyuljon. De errefelé hozzávarrták némely emberhez a lelket. Kroll, mielőtt elment, adott egy fájdalomcsillapító injekciót és meghagyta egy értelmesebb katonának, hogy mit kell tennie a beteggel. Vligny felült.

- Pé...ter - suttogta - Lehet... hogy meghalok... A hátizsákomban... néhány írás... van... Eddig... nem dobtam el... Szégyelném... ha látná valaki... Egy celuloid tok... fényképes... írás... Ha meghalok... tépd el...

Péter a zsebébe nyúlt és odaadta a fényképes igazolványt.

- Gondoltam rá, hogy elteszem, mert tán meghalsz... És minek tudják rólad, hogy sintér voltál, bár az nyugdíjas állás...

Vligny rettegve tépte el az igazolványt. Az ő fényképe volt rajta és alatta az állt, hogy az arc kép eredetije Zwillingert Tódor westfáliai gyepmester, működésében a hatóságok támogassák és aki szidja vagy bántalmazza, az súlyos büntetést kap, mert a kóbor kutyák összefogdosása közérdek.

- Nincs mit szégyelned. Végre is a sintért csakugyan közérdekű munkája miatt verik meg olykor. Én nem mondom el senkinek és ki nem találja ezt a legokosabb sem, ámbár a sintér is lehet szép ember, jómodorú, hiszen amikor az Isten elhatározza, hogy milyenek legyünk, még nem tudja hogy sintér vagy főmérnök válik-e az illetőből. Tegnap, amikor kiderült, hogy ez a Biribi annyit ért az operációhoz, hogy legfeljebb varrni tudja a sebet, elhatároztam, hogy megnézem mindenkinek a zsebet, meg az írásait, titokban. Ronda dolog, de én belenyúltam a fiúk csomagjába, vagy átmenetileg magamhoz lopdostam a tárcát a zubbonyból. Csak a welszi herceg igazi. Az tényleg szakács. A többi svindler. Ne szégyeld magadat, elmondom: Landondery, aki gengszternek mondja magát, varsói hentes, Swatlichnak hívják, és azért jött a légióba, mert egy hölgyismerőse lemondott róla. A zenebohóc csakugyan varietékben működött, láttam színpadi képeket a tárcájában. Játszott Hamburgban, Párizsban, sőt még Avignonban is, de mielőtt artista lett, fregattkapitány volt Dániában és nemes ember, de valami kártya-história miatt menekülve mondott le a rangjáról.

Kint megszólalt a trombita, sorakoztak és az ellopott század vonult tovább. Nem bántották Pétert. Hiszen nem volt rossz senkihez, de Péter már nem is próbált parancsolni. Bizonyos fokig fogolynak tekintették. Azonban úgy látszott, ez kevésbé bántja, mert zsebredugott kézzel, fütyörészve sétált.

Két nap múlva az őrző elérte a dombot. Az ezredes felmászott rá Lacroix-al együtt. Innen nézte Hiron, később Lacroix, majd Lorient azt a bizonyos foltot. Bourdier szemébe illesztette a távcsövet, de csak néhány másodpercig figyelt. Azután izgatottan mondta:

- Ott oázis van! Valami emberlakta hely, az bizonyos!

Lementek a dombról.

- Lacroix - mondta később csendesen az ezredes, amikor a kis őrző tovább kocogott, - azt hiszem, én vétkesen gondatlan voltam és veled szörnyű dolog történt. De ha élünk és hazatérünk ismét, jóvá teszek mindent.

- Én mindig tudtam, hogy ezredes úr legfeljebb tévedett, de talpig úr és kitűnő katona. Lorient hazudott.

Nem folytathatta. Egy dombhoz értek, amely mögül nyolcvan beduin vágatott elő, félkaréjban körülfogta az őrzőt, lövésre kész puskával... Foglyok voltak.

Lefegyverezték őket a bennszülöttek, de nem kötözték meg senkit. Általában nem bántak durván a foglyokkal. Másnap délre odaértek. Kitűnt, hogy a térképen jelzett hely nem oázis volt, hanem kis beduin település, várszerű Casbával, sok vályogházzal, pálmákkal és a dús növényzetten látszott, hogy bőséges források lehetnek a sivatagnak ezen a táján. Beértek a házba. A sok nyüzsgő arab idegen, ellenséges pillantásokkal húzódtak félre. Nyüzsgött az élet az oázisban és távol, egy hatalmas területnél, kapált vagy ásott sok-sok ember.

De nem arra vezették őket, hanem egyenesen az oázis hatalmas Casbájához, amely egy óriási dombnak dőlve, négy-öt kiugró terrasszal valóságos felhőkarcolónak látszott, a karcsú palmyrapálmák koronái fölé emelkedve. Kanyargós lépcsőkön mentek, míg végül egy emeleti szobában megállt velük a beduin csoport.

Hatalmas néger jött be és a foglyokat kísérő beduinokkal néhány érthetetlen szót váltott, majd újra eltűnt. A beduinok kimentek, egyedül hagyták a katonákat. Nyomban utána szétlibbent a tulsó nyílás gyöngyfűgögye és Lorient hadnagy jött be egy európai emberrel.

Az ezredes és Lacroix felkiáltottak:

- Dr. Vermier!

A mosolygó, jószágosarcú, ősz ember, mintha csak Tunisban lennének, udvariasan a foglyokhoz lép.

- Foglaljanak helyet és beszéljünk egymással okosan, uraim.

Állva maradtak.

- Örülnék, ha nem fognák fel patétikusan a helyzetet. Ami tégedet illet... - fordult az ezredeshez.

- Ön ne tegezzen engem! - felelte energikusan. - Ön foglyul ejtett francia tisztet előtt áll, egy szőszegő társaságában, olyan pontján a Szaharának, ahol rablások és gyilkosságok is előfordultak már. Ön tehát úriembereket nem tegezhet, csak ha kényszeríti őket, hogy eltűnjék lealázó jelenlétét.

Vermier a szemefehéréig elpirult a sértésektől. De erőt vett magán.

- Bizonyos felvilágosításokkal tartozom maguknak, és erre hajlandó is vagyok. Gyilkosság itt még nem történt az én tudtommal és azt hiszem, tudtomon kívül sem. Nos, hallgatnak?

Az ezredes elfordult.

- Én meghallgatom - mondta udvariasan Lacroix. - Egy degradált tiszt már nem lesz kevesebb ezzel.

Lorien karbafont kezekkel, hideg mosollyal nézte őket. Hallgatott. Vermier nem törődött már az ezredessel. Leült és nyugodtan beszélni kezdett:

- Egy barátom, Mr. Emerson errefelé vadászott és megbetegedett közben. Néhány hétig itt élt az oázisban. Bizonyos tárgyakkól arra következtetett, hogy Egyiptomba utazó Ofir-beli kereskedők itt kincseket rejtettek el. Bizonyára rablók elől. Először egy régi pénzt talált Emerson. Azután kissé ásott itt és néhány antik aranyedényt meg drágaköveket talált. Hamarosan rájött, hogy mesebeli kincs van az oázisban elásva. Tudják, hogy Franciaországban kötelező bejelenteni az ilyen leletet. A bejelentői bizonyos részt kap jutalmul. Ez is vagyont jelentett volna, de a teljes értéke mindannak, ami itt a földben volt, felbecsülhetetlen. Eljött hozzám Emerson, hogy az államtól finanszírozzam az ásatásokat. Nekem tetszett az ügy. Reméltem, hogy megállapodhatunk a törzsszel. Tiszta üzlet volt. Felvilágosítottuk a beduinokat, hogy ha bejelentik, akkor a francia állam hány százalékot ad nekik. A lelet értékéből én harminc százalékot ígértem és azonfelül kibérelem az oázist. Gyöngyéletünk van, amióta az én birodalmamnak tekintik ezt a helyet. Sajnos közben Hiron éppen az én közbenjárásomra, már kiküldték, sőt a beduinok, mire ideértem, el is fogták.

- Mi lett Hironnal? - kérdezte rekedten Lacroix.

- Csak sorjában. Hiron elfogták. Félték a megszállástól. Nem vérszomjas nép, de bátor és harcias. Miután megállapodtam velük és Emerson barátom itt maradt, hogy megkezdje az ásatást, visszatértem ismét Tunisba és hallottam, hogy katonai expedíciót indítanak erre. Ez alkalommal egy teljes századot. Tudtam, hogy ha Bourdier ezredes ide ér, egy ilyen komoly csapattal, az a terveim végét jelentené. Ekkor jött hozzám Lorien, akinek már máskor is tettem kisebb szívességeket, most is ilyesmiért fordult hozzám. Azt hiszem, nem veszi rossznéven, ha erről beszélek, de csak őszinteséggel nyerhetem meg magukat, ez a véleményem.

- Csak tessék! - felelte a főhadnagy. - Nem szégyenlem, amit tettem, úgysem fogok visszatérni a hadseregbe.

- Én vállalkoztam rá - folytatta Vermier, - hogy Lorien főhadnagy minden adósságát rendezem és nagyobb összeget is adok, ha az ezredes csapata nem éri el az oázist. Lorien vállalkozott erre. Ő tudta tőlem, hogy Hiron él és megszabadul majd, tehát nem követett el a bajtársával szemben semmit, csak megsétáltatta hiábavalóan a katonákat.

- Mi lett Hironnal?

- Hironnak részesedést ajánlottam az üzletből. Két százalékot, ami ebből a hihetetlen kincsből komoly vagyonnak felel meg. Szükségem van itt fehérekre, különösen katonákra. Hiron smokk, nem fogadta el az ajánlatomat.

Lacroix megkönnyebbülten sóhajtott.

- Nem tehettem mást; fogvatartottam a makacs embert. Kissé rossz bőrben van, de semmi baja máskülönben. A katonái sem voltak hajlandók csatlakozni nélküle. Foglyok, de jól bánok velük. Még két hétre van szükségem, hogy az ásatást, amely a világ egyik leggazdagabb leletét hozza napvilágra, befejezzem. Ha ez megtörtént, akkor mindent átviszünk Egyiptomba. Nos, ajánlatom a következő - végre is nem követnek el semmit, csak titokban tartják és...

- Ne fáradjon - mondta Lacroix. - Az ezredes úgy sem méltatja válasza és én, mint közlegény megmondom: szó sem lehet róla.

- Vermier - szólalt meg most az ezredes, - mondja meg, mit tett Lorien, hogy az expedícióm ne érjen ide? Most már úgymint kétségtelen, hogy látta a dombról ezt a helyet, épp úgy, mint Hiron és Lacroix, csak letagadta.

Vermier nem felelt. Lorien elnevette magát.

- Jó! Hát tudják meg kérem... A bűnösségemre úgymint elég bizonyíték lenne, ha valaha kézrekeríthetnének. Az iránytű alá apró mágnesdarabkát helyeztem el, ezzel három fokkal eltért dél felé a keleti iránytól. Ennyi elég volt ahhoz, hogy sohase érijük el ezt a helyet, ha az iránytű szerint délkeletnek megyünk.

- Bocsáss meg, Lacroix - mondta az ezredes volt tisztjéhez. - Sajnálom kellene, hogy bolond és igazságtalan voltam, ehelyett örülök most, mert újra becsülhetlek, szerethetlek és végre ezt az embert, akit sohasem állhattam, szívből megvethetem...

A régi barátsággal szorítottak kezét.

- Szóval mit határoztak? - kérdezte hidegen Lorien.

- Hogy tisztességes ember nem állhat szóba egy tiszttel, aki elárulta a francia zászlót, beduinokkal szövetkezik, megszegte becsületszavát és meghamisítja az iránytűt...

Vermier dr. felállt.

- Sajnálom, Lorien. Intézkedjék, hogy a foglyokat őrizzék.

És kiment. Lorien most csúfondárosan nevetett.

- A légionistákat majd felhasználjuk és segítünk rajtuk. Maguk pedig ne higgyék, hogy Vermier mindent tud, ami itt történik. Ha elszállítják a kincseket, akkor a beduinok az én tanácsomra a foglyokat leölik, hogy ne legyen bajuk belőle. Ezzel a tudattal üljenek itt a börtönben!

*

- Meggyorsítjuk a munkát - mondta Vermier, - mindenki segítsen. Két héten belül megyünk. Már sokat suttognak erről az oázisról.

- Az lehet - mondta Lorien. - Okosnak tartom én is, ha sietünk, bár amíg Tuniszból csapatot küldenek s ideér, két hónap is eltelik. Hiszen Corot és a többiek nem érnek haza három hétnél előbb.

Langyos este volt. Vermier kinézett a Casba ablakán. Nagy fáklyák lobogtak az ásatások helyén. Pengett a kapa, öszvértalyigák hordták a homokot és a pálmákon túl a néma sivatag terült el...

Egyszerre Vermier felkiáltott.

- Nézze!...

Katonák rohantak feltűzött szuronnal az oázis felé.

Hogy jöttek ideig? Érthetetlen volt. A közeli dombok mögül... mintha a földből nőttek volna ki, az ellopott század katonái rohamozták meg a beduin falut.

Egy gong zengett vesztül az oázisban. Futkosás támadt, kiáltozás. Már lövések is hangzottak a bástyákká átalakított háztetőkről...

- Mindennek vége... - suttogta Vermier.

De Lorien már nem volt a szobában. Rohant... Menekülni!... Kivezette a tevéjét. A gépfegyver már közletről pattogott, a katonák trombitája egyre szólt. A főhadnagy megkerülte a Casbát, burnuszt dobott magára és kiosont lassan az oázis nyugati oldalán. Elhagya az utolsó házat és a sűrű pálmák között settengett a sivatag felé... Egyiptom néhány kilométer... Ott biztonságban van. Egy kőkemény marok szorította meg a csuklóját...

- Bocsánat, főhadnagy úr - suttogta valaki, - én előre jöttem, hogy csak magával törődjek... Látni akarom a nagy csillaghullást, amikor lefokozzák...

Az illető másik keze a nyakát szorította meg és Lorien tudta, hogy elveszett, mert a gascognei sokkal erősebb, mint ő...

*

Hogy történt? Nem derült ki. Alig hogy az ellopott század Kilfra erőd irányába elindult észak felé, az altiszt rémulten jelentette a tábornoknak, hogy a vizestömlők nagy részét valaki kilyukasztotta, de csodálatosképpen néhány sértetlen maradt. Mindössze, ha két-három napra van vizük. Ez katasztrófa volt. A legközelebbi erőd, ahol kút van, legalább tizenkét nap.

A vizsgálat nem derítette ki a tettest. Az altisztek, Péter is közékük állt, pedig nem törődtek vele, körülfozták a tiszteket.

- Le kell szállítani a vízadagot - mondta a tábornok - és akárhogy is, beosztani a szükséges időre.

- Nincs annyi - felelte káplár, - hogy beosztva elég legyen.

Péter lépett ki vigyázzban. A tábornok gyanakodva nézte.

- Nos?

- Alázatosan jelentem, ha meghallgatják a magamfajta valóságokívüli altisztet, akkor szerintem csak egy mentség van. A víz két-három napra elég. Keressük meg azt a bizonyos oázist, ahová őrjárat indult, ott van bőségesen víz és nincs messzebb egy-két napnál, addig a meglévő készlet elegendő.

- És ha nincs ott oázis? - kérdezte az egyik tiszt.

- Alázatosan jelentem: akkor meghalunk.

A tábornok sokáig nézte a barna parasztfiút. Ez nem állta a pillantását és lassan a cipőorrát kezdte vizsgálni.

- Bronc altisztnak igaza van - mondta Corot. - Indulás erőltetett iramban délkelet felé.

Harmadnap este az oázis a francia légió kezén volt. Lorient letartóztatták, vasraverték, az arabokat megkötözve összeteterelték.

Vermier fejbeltte magát. Ott találták holtan a Casba felső szobájában.

*

A pincebörtönből néhány régen raboskodó katona került elő. Köztük Hiron. Csontig soványodva, penészes ruhában volt, besüppedt szemekkel és nem látott, amikor kijött a fényes csillagos estébe. Egyszerre csak két rettenetesen kemény kar kapta el:

- Ha... hadnagy úr... hadnagy uram... Eljöttünk magáért - mondta egy remegő hang, - Péter vagyok... a Bronc Péter... alázatos boldogsággal jelentkezik...

És úgy vette fel karjára az eldőlő tisztet, mint valami csecsemőt... Vitte Lacroixhoz. Amikor Hiron legközelebb kinyitotta a szemét, már jól látott. Két arc nézett rá. Két régi, kedves arc: Lacroix és az a tolvaj, akasztófavirág gascognei. De a sunyi mandulaszemek furcsán csillognak, azután a csillogás leválik a szemről és odahull a tépett, poros zubbonyra: egy csepp.

*

- Csak azt nem tudom - mondta Biribi a welszinek, - hogy honnan a fenéből tudta ez a Bronc a kincs dolgát? Mert csakugyan nagy kincs van ott és a tábornok úr szerint abból nekünk, az őrzőjárnak, mivel megtaláltuk, az államtól nagy százalék jár, amiből gondtalanul élhetünk. Még jó, hogy nem jött velünk a század, mert akkor kevés jutna egyre-egyre.

- Veszek Angliában egy proficsapatot - mondta a center.

- Én Amerikába megyek - töprengett a zenebohóc. - Hányan vagyunk a jutalomhoz?

Kiderült, hogy eggyel kevesebben vannak. Mert Kroll, a szófukar tanár eltűnt. Nem került elő többé. A csecsemők halálával terhelt lelkiismerete magányos bolyongásra ítélte. Helyette a féllábú Vlignyt vették be a társaságba részesnek.

Az esetről a hadügyben az volt a vélemény, hogy szökött légionisták nem végezhettek olyan katonai feladatot, ami a vezérkar kötelessége. Corot tábornok vezette a századot titokban, hogy ne tudják meg a beduinok és magával vitte titkos szolgálatú megbízással a timbuktu helyőrség néhány közlegényét. Így nincs blamázs. Ez a tényállás és kész!

Bűnös tehát nincs. Sőt a tisztek jelentése alapján ezek az emberek kitüntetésre lesznek felterjesztve.

...Egy reggel újra ott állt a tunisi helyőrség az udvaron. Recsegett a trombita és teljes tiszti díszben megjelent az ezred előtt a rehabilitált Lacroix.

A fegyverek vállhoz kerültek, minden arc feléje fordult. A trikolorót háromszor meglengették felette és mellére kitűzték a becsületrendet.

Egy későbbi napon, de hajnalban Lorient vezették ki, jelvényektől és csillagoktól megfosztott ruhában a kaszárnya udvarára és a falhoz állították bekötött szemekkel. Azután villant a vezénylőtiszt kardja és a dráma végetért...

A rehabilitálást általában előléptetés szokta kísérni, így történt, hogy Lacroix az esküvője napján kapitány lett.

Amikor kijött a templomból, utat nyitottak egy féllábú embernek, akit a két kutyája követett. Átnyújtotta a barátok koszorúját, amelyen ez állt:

«Az ellopott század vezérkara bajtársi szeretettel gratulál...»

Pétert visszahelyezték a kék huszárok közlegényei sorába és az esettől kezdve még szemtele-nebb lett, úgy hogy Hiron főhadnagy és Lacroix kapitány most már egész komolyan foglalkoznak a gondolattal, hogy egyszer kikötetik. De azért változatlanul ő intéz mindent a háznál. Ha egyedül van a gazdáival és ezek szidják, közvetlen hangján utasítja vissza a sértéseket:

- Maguk csak szidnak... Pedig talán egy század katonát sem tudnának ellopni nélkülem.

VÉGE